

Sygn. akt II Ca 882/17

POSTANOWIENIE

Dnia 8 stycznia 2018 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Tomasz Szaj (spr.)
Sędziowie:	SO Agnieszka Tarasiuk - Tkaczuk SO Iwona Siuta
Protokolant:	sekr. sądowy Magdalena Gregorczyk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 stycznia 2018 roku w S.

sprawy z wniosku (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.**

z udziałem **S. G. i E. G.**

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji wnioskodawcy od postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 2 marca 2017 roku, sygn. akt II Ns 325/12

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od wnioskodawcy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na rzecz uczestników S. G. i E. G. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

SSO Agnieszka Tarasiuk-Tkaczuk SSO Tomasz Szaj SSO Iwona Siuta

Sygn. akt **II Ca 882/17**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 2 marca 2017 roku Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie:

I. ustanowił na nieruchomości gruntowej, stanowiącej działkę zabudowaną nr (...), położonej w W. gmina D., o powierzchni 0,1065 ha, dla której Sąd Rejonowy Szczecin P. i Zachód w S. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr (...), odpłatną służebność przesyłu na czas nieokreślony na rzecz wnioskodawcy (...) spółka z o.o. w P. polegającą na prawie przesyłu gazu, prawie swobodnego dostęp i dojazdu do gazociągu średniego ciśnienia 90 PE w celu jego konserwacji, eksploatacji, modernizacji i napraw oraz usuwania ewentualnych awarii, zgodnie z przebiegiem linii na mapie k.125 opinii biegłego P. I. stanowiącej integralną część postanowienia;

II. zasądził od (...) spółka z o.o. w P. na rzecz E. G. i S. G. solidarnie kwotę 7750 złotych tytułem wynagrodzenia za ustanowienie służebności;

III. oddalił wnioski w pozostałym zakresie;

IV. nakazał pobrać od wnioskodawcy na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego Szczecin P. i Zachód w S. kwotę 6191,90 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;

V. ustalił, że w pozostałym zakresie każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sąd Rejonowy oparł powyższe orzeczenie na następujących ustaleniach faktycznych oraz rozważaniach prawnych:

(...) Sp. z o.o. w W. prowadzi działalność gospodarczą polegającą m.in. na dostarczaniu i sprzedaży paliwa gazowego. Z dniem 1 lipca 2013 r. na skutek połączenia spółek wszelkie prawa i obowiązki (...) Sp. z o.o. przejęła spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Natomiast z dniem 12 września 2013 r. zmianie uległa firma spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. na (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W..

E. G. oraz S. G. są – w udziałach po 1/2 części – właścicielami nieruchomości gruntowej w postaci działki gruntu nr (...), o pow. 1,1065 ha, zabudowanej budynkiem mieszkalnym o pow. 111 m², położonej przy ulicy (...), w miejscowości W., w gminie D., powiecie (...), dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie prowadzi księgę wieczystą nr KW (...). E. G. oraz S. G. nabyli prawo własności w/w nieruchomości w dniu 30 października 2006 r.

Przez nieruchomość uczestników przebiega gazociąg średniego ciśnienia (0,4 MPa) 90PE, w postaci rury przesyłowej z polietylenu (średnica DN 90mm), zakopanej na głębokości około jednego metra, wzdłuż granicy działki z drogą w odległości ok. 3 metrów wgląd działki. Długość gazociągu w granicach ewidencyjnych działki wynosi 49 m. Z rury przesyłowej jest wykonane przyłącze gazu do nieruchomości uczestników, która jest zlokalizowana w odległości dalszych 4-5 m od gazociągu. Gazociąg jest częścią składową przedsiębiorstwa wnioskodawcy.

Gazociąg został wybudowany przez Gminę D.. Odbiór techniczny gazociągu miał miejsce w dniu 15 grudnia 1997 r. Wnioskodawczyni nabyła urządzenie przesyłowe w 2003 r.

W związku z posadowieniem sieci gazowej ograniczeniu podlega prawo do dysponowania terenem. Oddziaływanie rurociągu wynika z faktu posadowienia rurociągu, a nie sposobu korzystania przez małżonków z działki nr (...). Położenie gazociągu nie ogranicza dodatkowo swobody do dysponowania terenem w zakresie posadowienia istniejącego budynku. Uniemożliwia natomiast np. rozbudowę ganku wejściowego do budynku od strony drogi np. w postaci werandy itp. Uniemożliwia posadowienie w pasie ograniczenia innych budowli i budynków np. altan, kiosków handlowo-usługowych. Położenie gazociągu ogranicza dodatkowo swobodę dysponowania terenem w zakresie rozbudowy budynku w stronę drogi i posadowienia wzdłuż drogi innych budynków i budowli. W odległości po 1,5 metra od osi rurociągu (pas szerokości 3 metrów) nie mogą rosnąć drzewa i być posadawiane budynki. Wszelkie prace ziemne mogą być prowadzone po 0,5 m od osi rurociągu (pas szerokości 1 metra) po wcześniejszym uzgodnieniu sposobu ich wykonania z operatorem sieci gazowej. Wnioskodawca nie może samodzielnie decydować o zwiększeniu lub zmniejszeniu strefy kontrolowanej ze względu na posadowienie gazociągu i bezpieczeństwo obiektów położonych w okolicy gazociągu. W razie awarii gazociągu na odcinku przebiegającym przez nieruchomość uczestników koniecznym byłoby wejście na teren nieruchomości odkopanie gazociągu (ręczne), odłożenie urobku, naprawa rury bądź jej wymiana. Standardowa kontrola stanu instalacji nie wymaga przechodzenia po linii gazociągu z włączoną czujką gazu. Konieczna jest jedynie wizualna kontrola terenu. Z uwagi na przebiegający rurociąg nieruchomość jest ograniczona w wydzielaniu nowych działek, czasowym zajęciu pasa w związku z ewentualnymi remontami, konserwacjami, awariami, przez co jest narażona na szkody w walorach estetycznych. Bliskość przebiegu rurociągu od linii zabudowań powoduje obawy związane z wpływem przedmiotowej linii na zdrowie i życie użytkowników przedmiotowej nieruchomości (nieszczelność instalacji, groźba wybuchu). Przedmiotowa linia wpływa na zamianę

sposobu użytkowania całej nieruchomości. Posadowienie na działce rurociągu może wpływać na odbiór wartości nieruchomości.

Wartość jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu urządzenia przesyłowego oraz prawa korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji urządzenia przesyłowego wraz z prawem wejścia i wjazdu na teren przedmiotowej nieruchomości wynosi 7750 zł.

Wartość okresowego (rocznego) wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu urządzenia przesyłowego oraz prawa korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji urządzenia przesyłowego wraz z prawem wejścia i wjazdu na teren przedmiotowej nieruchomości wynosi 545 zł.

Wartość okresowego (miesięcznego) wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu urządzenia przesyłowego oraz prawa korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji urządzenia przesyłowego wraz z prawem wejścia i wjazdu na teren przedmiotowej nieruchomości wynosi 45 zł.

Wskazane wartości obejmują analizę wszelkich wspomnianych ograniczeń nieruchomości wynikających z ustanowienia w/w służebności, w tym konieczności przestrzennego przesunięcia przyszłej zabudowy w inne miejsce oraz ograniczeń w zagospodarowaniu terenu i jego estetyce.

Przeliczenie wartości wynagrodzenia na podstawie samej powierzchni pasa gruntu ma charakter jedynie techniczny dla potrzeb przedsiębiorstwa, ale nie oddaje rzeczywistej utraty wartości nieruchomości. Taką metodę można zastosować w przypadku gdy przebieg sieci nie zmienia sposobu użytkowania nieruchomości np. nieruchomości rolnych lub hodowlanej, jeżeli sieć przebiega np. wzdłuż granicy.

Przechodząc do rozważań prawnych Sąd Rejonowy wskazał, że podstawą wniosku stanowią przepisy art. 305¹ – 305⁴ k.c. oraz wobec stosownego odesłania art. 285-295 k.c.

Sąd zauważył, że w przedmiotowej sprawie z wnioskiem o ustanowienie służebności przesyłu wystąpiła (...) Sp. z o.o. w P. przekształcona następnie w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., która jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w gaz, co nie było kwestionowane przez uczestnika, a znajduje potwierdzenie w treści wpisu przedmiotu działalności w Krajowym Rejestrze Sądowym i w innych wskazanych wyżej dokumentach. A także, iż zgodnie z art. 49 § 1 k.c. urządzenia służące do doprowadzania lub odprowadzania wody, pary, gazu, prądu elektrycznego oraz inne urządzenia podobne nie należą do części składowych gruntu lub budynku, jeżeli wchodzi w skład przedsiębiorstwa lub zakładu. Wejście urządzenia w skład przedsiębiorstwa jest kwestią faktu (tak wyrok TK z dnia 4 grudnia 1991 r., W 4/91, OTK 1991, nr 1, poz. 22), co oznacza, że z chwilą przyłączenia urządzenia do sieci, która należy do przedsiębiorstwa lub zakładu, urządzenia te przestają być częścią składową nieruchomości, a stają się składnikiem przedsiębiorstwa (art. 551 k.c.). Urządzenie przesyłowe, z chwilą przyłączenia do sieci przedsiębiorstwa, przestaje być częścią składową nieruchomości, staje się rzeczą ruchomą. Biorąc pod uwagę powyższe Sąd nie miał wątpliwości, że objęty wnioskiem gazociąg wraz z infrastrukturą pomocniczą stanowi urządzenie służące do doprowadzania gazu. Przy tym kwestia, iż urządzenie to wyczerpuje przesłanki określone w art. 49 k.c. nie była sporna, skoro sami uczestnicy są przyłączeni do owego gazociągu i z niego korzystają.

Sąd stwierdził, że okoliczność, iż wnioskodawczyni jest właścicielem wskazanych urządzeń przesyłowych nie była ostatecznie kwestionowana przez uczestników i znajduje poparcie w szeregu działań przedsiębiorstwa przesyłowego.

Za chybione Sąd uznał twierdzenia uczestników, iż ustanowienie służebności przesyłu należy uznać za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, bowiem będzie stanowiło konwalidację niezgodnego z prawem działania ograniczającego własność nieruchomości w szerokim zakresie, jak i to, że ustanowienie służebności uniemożliwi korzystanie z części nieruchomości, na której uczestnicy zamierzali wybudować dom dla swojego syna. Sąd podkreślił,

że przy zakupie nieruchomości - uczestnicy zdawali sobie sprawę (lub przy zachowaniu należytej staranności winni sobie zdawać sprawę) z posadowienia na działce urządzeń przesyłowych (choćby z tego względu, iż na działce znajduje się umiejscowiona w gruncie studzienka oznaczona napisem „gaz”). Wszelkie zaś podejmowane przez uczestników dotychczasowe działania przedsięwzięte na owej nieruchomości były dokonywane przy uwzględnieniu specyfiki owego gazociągu i ograniczeń w użytkowaniu nieruchomości. Uczestnicy w szczególności nie wnieśli w bezpośrednim sąsiedztwie gazociągu żadnego budynku i nie czynili w tym pasie nasadzeń, mając pełną świadomość, że zastana lokalizacja wymienionego urządzenia uniemożliwia przedsięwzięcie wskazanych działań, zaś jego konstrukcja wymaga szczególnej ostrożności, ze względu na specyfikę zagrożenia jakie niesie posadowienie w/w instalacji i ewentualna ingerencja w jej strukturę. Korzystanie z gruntu, było zatem ograniczeniem, które uczestnicy musieli znosić od początku, wiedząc, iż teren przez który przebiega bezpośrednio gazociąg nie może być przeznaczony pod jakiegokolwiek inwestycje. Przy tym nie ma wątpliwości, iż doprowadzenie paliwa gazowego leży w szerszym interesie publicznym całej społeczności zamieszkującej W., w tym w interesie samych uczestników podłączonych do owego gazociągu. Obowiązek dostarczania paliwa gazowego nakłada natomiast na przedsiębiorstwo przesyłowe sama ustawa prawo energetyczne (art. 4 i kolejne).

Sąd podkreślił, że przeprowadzone przez nieruchomość uczestników urządzenia stanowią część niezbędnego i strategicznego łańcucha dostaw gazu we wskazanej miejscowości. Mając na uwadze powyższe stwierdził, iż zaistniały wszystkie przesłanki umożliwiające wnioskodawcy złożenie słusznego wniosku o ustanowienie służebności przesyłu, zaś istota niniejszego postępowania dotyczyła wysokości wynagrodzenia za ustanowienie owej służebności jak i określenia jej niezbędnego zakresu.

Wobec konieczności zaczerpnięcia wiadomości specjalnych (art. 278 k.p.c.) - koniecznym stało się przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych sądowych, w tym biegłego geodety, biegłego z zakresu instalacji sanitarnych jak i z zakresu wyceny nieruchomości. Przy tym, wobec uwag uczestników, co do bezstronności biegłego sądowego K. H. (1), Sąd pominął dowód z opinii w/w biegłego.

Sąd ustalił zatem – w oparciu o opinie biegłego geodety oraz biegłego z zakresu szacowania nieruchomości – niezbędny zakres przedmiotowej służebności wskazując, iż winien on obejmować obszar długości 49 metrów (długość odcinka przechodzącego przez nieruchomość uczestników) i szerokości ograniczonej pasem po pół metra z każdej strony przedmiotowego rurociągu. W tym zakresie kluczowymi okazały się twierdzenia biegłego z zakresu szacowania nieruchomości, który wskazał, że przy wycenie pasa służebności nie ma znaczenia czy obszar ten będzie obejmował pas trzech czy jedynie jednego metra szerokości. Wielkości te są bowiem jedynie danymi technicznymi. Wartość służebności przesyłu obejmuje zaś i tak brak możliwości pełnego korzystania z nieruchomości i odwołuje się do utraty wartości jako całości nieruchomości mimo, iż obejmuje jedynie jej część. Z drugiej zaś strony, dla potrzeb czysto technicznych należało ujawnić wspomnianą służebność w zakresie jedynie niezbędnym i wystarczającym do spełnienia potrzeb eksploatacyjnych właściciela gazociągu, a więc w zakresie minimalnym zakreślającym obszar po pół metra po każdej ze stron rurociągu.

Sąd wskazał, że wynagrodzenie należne na podstawie art. 305² § 2 k.c. powinno uwzględniać cały uszczerbek będący następstwem ustanowienia służebności przesyłu, w tym także zmniejszenie jej wartości i wszelkie wynikające z tej czynności ograniczenia nieruchomości, jednak nie można zgodzić się z poglądem, że wynagrodzenie może być zasądzone "jednocześnie w formie jednorazowej i okresowej" oraz że wynagrodzenie jednorazowe przysługuje "za ustanowienie służebności", a wynagrodzenie okresowe - "za trwanie służebności" (postanowienie SN z dnia 20 września 2012 IV CSK 56/12). W ramach obiektywnych kryteriów można zastosować odpowiednie ceny rynkowe za dotychczasowe korzystanie przez przedsiębiorstwo przesyłowe z nieruchomości w zakresie służebności, których wysokość powinna uwzględniać stopień ingerencji w treść prawa własności. Jeżeli, ze względu na sposób posiadania służebności lub też ze względu na sposób posadowienia urządzeń przesyłowych, właściciel mógł i może korzystać ze swojej nieruchomości w mniej lub bardziej ograniczonym zakresie, wynagrodzenie za bezumowne korzystanie może być odpowiednio obniżone, wymaga to uwzględnienia wszystkich okoliczności sprawy, mających miejsce także w określonych przedziałach czasu (II CSK 504/12 wyrok Sądu Najwyższego 18 kwietnia 2013 LEX nr 1324272).

Nadto, przy ocenie wysokości wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu wskazówką powinien być sposób wykorzystywania pozostałych nieruchomości właściciela (pozostałej części nieruchomości) oraz rozwój gospodarczy terenów położonych w sąsiedztwie, a ponadto, że na tych terenach urządzenie przesyłowe jest usytuowane, i że w związku z tym ewentualne zamierzenia inwestycyjne właściciela z tych przyczyn mogą być ograniczone (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2012 II CSK 401/11 LEX nr 1211144).

Mając na względzie wskazane wyżej orzecznictwo Sąd przyjął wartość służebności przesyłu ustaloną na podstawie opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości uwzględniając, że prawo do swobodnego korzystania z nieruchomości zostało znacznie ograniczone. Mimo powyższego, uwadze Sądu nie umknął jednak fakt, że uczestnicy nabywając nieruchomość zdawali sobie sprawę, iż jest ona obciążona służebnością. Znali również zakres tejże służebności. Wiedzieli tym samym, jakie może być przeznaczenie nieruchomości oraz orientowali się, iż nieruchomość poprzez utrudnienia związane z budową urządzeń przesyłowych nie będzie mogła być wykorzystywana w dowolny sposób, w tym do prowadzenia każdego rodzaju działalności gospodarczej. Mając powyższe na uwadze, w ocenie Sądu nie właściwym stwierdzić, że ustanowienie służebności przesyłu poprzez posadowienie niezbędnych urządzeń wpłynęło na obniżenie wartości zakupionej nieruchomości. Prawdopodobnym jest bowiem fakt, iż uczestnicy weszli w prawa właściciela nabywając nieruchomość za cenę niższą niż gdyby mieli nabyć nieruchomość tożsamą nie obciążoną podobną służebnością. Z drugiej zaś strony Sąd miał na uwadze, iż ustanowienie służebności przesyłu definitywnie reguluje stan prawny przedsiębiorstwa przesyłowego, co znacząco podnosi jego wartość rynkową.

Zdaniem Sądu ważnym jest również ustanowienie takiego zakresu służebności, który uwzględniałby ewentualne działania wnioskodawcy, jakie mogą zaistnieć w związku z posadowieniem urządzeń przesyłowych. Niewątpliwie zakres ten winien więc obejmować umożliwienie wnioskodawcy ewentualnej modernizacji, rozbudowy, przebudowy urządzeń przesyłowych, bądź wybudowanie nowych urządzeń. Ważne jest więc by w takich okolicznościach nie następowało mimowolne naruszanie pozostałej części nieruchomości obciążonej. Przy ustalaniu wysokości wynagrodzenia, nie pozostał także bez znaczenia charakter ograniczeń z jakimi muszą pogodzić się właściciele gruntu, w szczególności ograniczenie swobody do dysponowania terenem co do posadowienia budynku i jego rozbudowy, niemożności posadowienia innych obiektów, zakazu nasadzeń drzew i krzewów oraz wykonywania prac ziemnych, a także niewygody związanej z koniecznością konserwacji sieci i naprawą usterek, jak i obawy związanej z wpływem przedmiotowej linii na zdrowie i życie użytkowników przedmiotowej nieruchomości jak i wpływem linii na odbiór wartości nieruchomości. W tym zakresie Sąd posiłkował się zaś – w głównej mierze - konkluzjami biegłego Z. S..

Mając na względzie wszystkie wskazane czynniki Sąd uznał, że właściwym w niniejszej sprawie będzie ustanowienie na rzecz uczestników służebności przesyłu za jednorazowym wynagrodzeniem, które zgodnie z wyliczeniami biegłego K. B. uwzględnia wszystkie wspomniane wyżej aspekty i w takim zakresie wynieść winno 7750 zł. Sąd podkreślił przy tym, że opinia K. B. w zakresie wysokości wynagrodzenia za ustanowienie służebności - w końcowym jej kształcie - nie była przez strony kwestionowana, a w związku z tym, że została ona sporządzona w sposób prawidłowy, Sąd uznał wymienione wyżej istotne jej ustalenia za własne. Sąd ocenił, iż wynagrodzenie – w kryteriach niniejszej sprawy – winno być jednorazowe, za czym przemawia jego - stosunkowo - niska wysokość, a zatem możliwość jednorazowej zapłaty przez przedsiębiorstwo przesyłowe bez jego nadmiernego obciążania. Dodatkowo, jedynie jednorazowo wypłacone będzie miało ekonomiczną wartość dla małżonków G., którzy też nie kwestionowali jednorazowej zapłaty wymienionego świadczenia.

Mając na względzie powyższe Sąd orzekł jak w pkt I i II sentencji, oddalając wnioski w pozostałym zakresie (pkt III).

Odnosząc się do rozstrzygnięcia o kosztach postępowania Sąd stwierdził, że w przedmiotowej sprawie przyczynę zainicjowania postępowania stanowiła w dużej mierze postawa wnioskodawcy, który dążąc do zawarcia umowy ustanowienia służebności przesyłu zaproponował uczestnikom wynagrodzenie za dokonanie wskazanej czynności dziesięciokrotnie niższe niż jego wartość rynkowa. Powyższe zachowanie nie doprowadziło do ugodowego załatwienia sporu. Mimo zatem, iż to obie strony były - de facto - zainteresowane ustanowieniem służebności, konieczność złożenia wniosku była konsekwencją bezpośrednich działań strony inicjującej postępowanie, czego konsekwencje nie powinny - ponad miarę - obciążać uczestników. Ponadto Sąd mając na uwadze wysokość ustalonego wynagrodzenia,

przy jednoczesnym uwzględnieniu wysokości kosztów wygenerowanych w związku z potrzebą dopuszczenia dowodu z opinii biegłych, obciążenie uczestników choćby częścią nieuiszczonych kosztów sądowych doprowadziłoby do konsumpcji wynagrodzenia, podczas gdy wnioskodawca nabywa w związku z wynikiem postępowania ograniczone prawo rzeczowe do ich nieruchomości. Dlatego też Sąd stwierdził, iż koszty niniejszego postępowania — stosownie do art. 520 § 2 k.p.c. — winny zostać rozłożone w ten sposób, iż nieuiszczone dotąd koszty sądowe w kwocie 6191,90 zł winny obciążyć wnioskodawczynię natomiast w pozostałym zakresie każdy z uczestników winien ponosić koszty związane ze swoim udziałem w sprawie, co sprowadza się do poniesienia kosztów ustanowionych pełnomocników. Na wskazaną wyżej sumę kosztów sądowych złożył się natomiast koszt wynagrodzenia biegłych za przeprowadzone w sprawie opinie sądowe (k. 262, 334, 351, 408, 493), z wyłączeniem kosztów związanych z wynagrodzeniem biegłego K. H. (1), którego opinia okazała się w sprawie nieprzydatna. Przy tym jej nieprzydatność nie wynikała z winy którejkolwiek ze stron, a zatem strony te nie powinny ponosić kosztów wymienionej opinii. Mając na względzie powyższe Sąd orzekł jak w pkt IV i V sentencji.

Apelację od powyższego postanowienia wywiódł wnioskodawca i zaskarżając je w całości wniósł o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz o zasądzenie solidarnie od uczestników postępowania na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm przepisanych.

Zaskarżonemu postanowieniu wnioskodawca zarzucił:

1) rażące naruszenie prawa procesowego, które miało istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, a to:

a) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez błędną i sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego ocenę materiału dowodowego, tj.

- opinii biegłego sądowego K. B. (2) poprzez uznanie ją za w pełni rzetelną i wiarygodną, pomimo istnienia szeregu wad tej opinii i w konsekwencji przyjęcie, że prawo do swobodnego korzystania z nieruchomości przez uczestników postępowania zostało znacznie ograniczone, zaś wysokość wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu powinna wynosić 7 750 zł, podczas gdy kierując się zasadami poprawności logicznej wynagrodzenie ustalone przez biegłego nie jest wynagrodzeniem odpowiednim, a wygórowanym i nieadekwatnym do zakresu obciążenia w prawie własności nieruchomości uczestników;

- pominięcie wynikających z doświadczeń wnioskodawcy okoliczności związanych z położeniem gazociągu i skutkami dla sposobu korzystania z nieruchomości przez uczestników postępowania oraz zakresem ingerencji w nieruchomości przy wykonywaniu prac przy urządzeniach przesyłowych;

- całkowite pominięcie dowodu z opinii biegłego sądowego K. H. (1) z zakresu budowy i eksploatacji sieci i instalacji gazowych, powołanego do ustalenia oddziaływania rurociągu gazowego przebiegającego przez nieruchomości uczestników postępowania, przede wszystkim w części dotyczącej ograniczeń wynikających z posadowienia gazociągu i planów inwestycyjnych uczestników- wobec uwag uczestników postępowania co do bezstronności biegłego, mimo braku podstaw do takiego zarzutu;

b) art. 520 § 2 k.p.c. poprzez niewłaściwe rozdzielenie kosztów procesu pomiędzy stronami i nakazanie pobrania wyłącznie od wnioskodawcy na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego Szczecin - P. i Zachód kwoty 6 191,90 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych (koszty opinii biegłych) w sytuacji, gdy interesy stron były sprzeczne i wobec uwzględnienia części wniosku Sąd winien co najmniej nałożyć obowiązek pokrycia części kosztów postępowania sądowego przez uczestników postępowania.

W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał w pierwszej kolejności, że orzeczenie wydane przez Sąd Rejonowy obarczone jest oczywistą omyłką pisarską dotyczącą określenia strony wnioskodawcy poprzez oznaczenie jej jako „(...) spółka z o.o. w P.” pomimo tego, że z Krajowego Rejestru Sądowego wynika, że wnioskodawca to „(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.”. W związku z powyższym niezbędne jest wyeliminowanie zarówno w części

wstępnej, jak i w rozstrzygnięciu zaskarżonego postanowienia określenia „spółka z o.o. w P.” i zastąpieniu jej określeniem „spółka z o.o. z siedzibą w W.”.

Przechodząc do uzasadnienia zarzutów apelacyjnych wnioskodawca podniósł, że Sąd ustalając wysokość wynagrodzenia oparł się w głównej mierze na opinii biegłego sądowego K. B. (2), która zdaniem przedsiębiorcy jest nierzetelna i w toku postępowania była przez skarżącego kwestionowana.

Zdaniem apelującego niezasadne jest powielenie przez Sąd stanowiska ww. biegłego jakoby przy wycenie pasa służebności nie ma znaczenia czy obszar ten będzie obejmował pas trzech czy jedynie jednego metra szerokości. Nieuwzględnienie przy ustaleniu wynagrodzenia zakresu służebności przesyłu stanowi w ocenie spółki naruszenie art. 305 1 k.c. w zw. z art. 305 2 k.c. Użyte w treści pierwszego z wymienionych przepisów zwroty "korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej" oraz "zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń" wyznaczają zakres przedmiotowy obciążeń, obejmujący nie tylko rodzaj i rozmiar uprawnień przedsiębiorcy, ale i powinność oznaczenia terenu, na którym będą one realizowane. Powierzchnia nieruchomości zajęta pod służebność powinna odpowiadać warunkom eksploatacji sieci przyjętym w przedsiębiorstwie będącym właścicielem urządzeń przesyłowych. Wyznaczona w ten sposób strefa ma zabezpieczyć potrzeby eksploataowania urządzeń, zapewniając przedsiębiorcy możliwość prawidłowego korzystania z nich, ale także ich konserwacji, naprawy, modernizacji, usuwania awarii. Sposób posiadania służebności lub też sposób posadowienia urządzeń przesyłowych ma znaczenie, w zależności bowiem od niego, właściciele mogą korzystać ze swojej nieruchomości w mniej lub bardziej ograniczony sposób a ta okoliczność wpływa na wysokość wynagrodzenia.

Apelujący dodał, że ustalony przez Sąd zakres służebności nie został uwzględniony przy ustalaniu wynagrodzenia, co jednoznacznie wynika z uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia i opinii biegłego. Zdaniem wnioskodawcy brak uwzględnienia przy obliczeniach szerokości pasa służebności przedłożył się bezpośrednio na wysokość zasądzonego od wnioskodawcy wynagrodzenia. Zakres ograniczeń prawa własności uczestników postępowania, który decyduje o zindywidualizowanym w konkretnej sprawie sposobie obliczenia wynagrodzenia, został w przedmiotowej sprawie ustalony w nieprawidłowy sposób.

Wnioskodawca zaznaczył, że biegły K. B. (2) nie zastosował się do wytycznych Sądu i obliczył wysokość wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu przyjmując wyłącznie, że prawo to jest ustanawiane na całej nieruchomości należącej do uczestników. Tymczasem zgodnie z wytycznymi wskazanymi w postanowieniu z dnia 9 grudnia 2015 r. biegły miał obliczyć wartość wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu w pasie szerokości 1 metra, i jako drugi wariant w pasie szerokości 3 metrów. Sporządzając opinię przyjął nieuprawnione i oderwane od rzeczywistości założenie, że przy obliczaniu wynagrodzenia nie wiążą go żadne ustalenia odnośnie szerokości pasa służebności przesyłu oraz że na wysokość wynagrodzenia nie ma wpływu szerokość pasa służebności.

W sposób niepoparty żadnym wywodem czy uzasadnieniem biegły przyjął również, że omawiana sieć gazowa wpływa na zagospodarowanie całej nieruchomości oraz że w związku z istnieniem sieci gazowej na działce uczestników konieczne jest przestrzenne przesunięcie zabudowy w inne miejsce. Jednocześnie wskazał przy tym, że w tej samej części wschodniej działki uczestników postępowania przebiegają pod ziemią również inne sieci, tj. kanalizacyjna, sanitarna, woda, instalacja elektroenergetyczna. Oznacza to, iż obciążony pas zajęty jest przez sieć gazową oraz trzy inne instalacje. Zdaniem wnioskodawcy uczestnicy postępowania w żaden sposób nie udowodnili, że to wyłącznie urządzenia przesyłowe wnioskodawcy usytuowane na ich terenie powodują ograniczenie ewentualnych zamierzeń inwestycyjnych właścicieli.

W ocenie apelującego Sąd - w ślad za biegłym - niezasadnie przyjął również, że określając wysokość wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu należy wziąć pod uwagę obawy związane z wpływem sieci na życie i zdrowie użytkowników nieruchomości. Zauważył, że budynek znajdujący się na spornej nieruchomości zapewne został wybudowany przez uczestników postępowania i musieli ku temu uzyskać niezbędne pozwolenia i zgody. Fakt ten pozwala przypuszczać, iż budynek został wybudowany zgodnie z obowiązującym prawem, a zatem przy uwzględnieniu odpowiedniej odległości sieci gazowej od budynku. Tym samym była możliwość zamieszkiwania w pobliżu gazociągu.

Nie znajduje zatem logicznego uzasadnienia twierdzenie, że istnieje wysokie ryzyko wpływu gazociągu na zdrowie i życie. Sąd pominął przy tym wskazania przedsiębiorstwa, że istniejąca na działce uczestników sieć gazowa jest w bardzo dobrym stanie technicznym i jakkolwiek obawy z jej funkcjonowaniem są nieuzasadnione. Gdyby bowiem istniały obawy związane z wpływem sieci na życie i zdrowie użytkowników nieruchomości nie udzielono by zgody na zabudowanie wskazanego gruntu.

Zdaniem wnioskodawcy niezasadne jest również uwzględnienie szkody w walorach estetycznych nieruchomości (str. 17 opinii), tym bardziej, że odcinek sieci gazowej znajduje się na głębokości 1 metra pod powierzchnią gruntu. Zaznaczył, że to, iż służebność przesyłu ustanawia się na całej nieruchomości nie oznacza, że uprawnienia składające się na treść służebności muszą i będą wykonywane na całej tej nieruchomości, bowiem mogą tylko na części tej działki. Stąd wskazuje się, że przy ustalaniu wynagrodzenia istotne jest uwzględnienie określonej części nieruchomości, która bezpośrednio służyć ma wykonywaniu uprawnień przedsiębiorstwa składających się na służebność przesyłu. Wynagrodzenie przy tym winno być proporcjonalne do stopnia ingerencji w prawo własności, powinno być ustalane każdorazowo indywidualnie i dostosowane do okoliczności, w tym zakresu, charakteru i trwałości obciążenia.

Biorąc pod uwagę powyższe oraz dyrektywy dotyczące ustalania odpowiedniego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu, w ocenie wnioskodawcy nie ma wątpliwości, że kwota zasądzona w postanowieniu jest wygórowana i nieadekwatna z punktu widzenia właściwej rekompensaty dla właścicieli nieruchomości obciążonej, zwłaszcza, że wyłączone z możliwości zabudowy pasy gruntu znajdują się wzdłuż granicy z drogą gminną.

Zdaniem wnioskodawcy korekcie winno podlegać również orzeczenie Sądu I instancji w zakresie punktu IV postanowienia, albowiem wyrażone w art. 520 § 2 k.p.c., reguły stosunkowego rozdzielania kosztów postępowania lub obciążania nimi jednego uczestnika nie można wyklądać jako obowiązku sądu bezwzględnego obciążenia strony tymi kosztami zawsze, gdy stopień zainteresowania uczestników wynikiem postępowania jest różny lub występuje sprzeczność interesów. Wskazuje na to formuła przepisu „sąd może”. Potrzebę zastosowania wynikającej z powołanego przepisu reguły Sąd winien poddać ocenie z uwagi na okoliczności sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2012 r., II CZ 150/11). W ocenie apelującego, okoliczności niniejszego postępowania nie uzasadniały zasądzenia od przedsiębiorstwa całości nieuiszczonych kosztów postępowania na rzecz Skarbu Państwa. Sąd pominął fakt, że wnioskodawczyni zainicjowała postępowanie z uwagi na bierność uczestników i działała celem wyegzekwowania przysługującego jej roszczenia, które de facto sąd uznał za słuszne. Dodał, że uczestnicy postępowania w początkowym etapie sprawy nie tylko odmawiali ustanowienia służebności przesyłu powołując się na sprzeczność jej ustanowienia z zasadami współżycia społecznego, ale również w trakcie postępowania negowali legitymację czynną wnioskodawczyni co do skierowania takiego roszczenia. Z kolei w dalszym etapie ujawniły się znaczne różnice zdań co do zakresu strefy służebności jak i wysokości wynagrodzenia. Tym bardziej w interesie obojga zainteresowanych leżało uregulowanie w drodze sądowej tych kwestii, a w tym celu niezbędne okazało się przeprowadzenie dowodów m.in. z opinii biegłych sądowych z zakresu geodezji i szacowania nieruchomości, w oparciu o które Sąd poczynił ustalenia odbiegające w znacznym zakresie od pierwotnego stanowiska i wniosków uczestników postępowania. Uwzględniając zatem okoliczności sprawy wnioskodawca stwierdził, że Sąd winien rozdzielić stosunkowo nieuiszczone koszty - w częściach równych, uwzględniając zasadę słuszności. Nadto wskazał, że nie tylko uczestnicy postępowania ponieśli koszty sądowe, bowiem również i spółką była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, zaś ostatecznie w interesie każdej z uczestniczących stron leżało unormowanie kwestii przebiegu gazociągu.

Odpowiedź na apelację wnioskodawcy złożyli uczestnicy wnosząc o jej oddalenie oraz o zasądzenie od wnioskodawcy na ich rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna i jako taka podlega oddaleniu.

Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne prawidłowo poczynione przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne oraz rozważania prawne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia.

Za ustanowienie służebności przesyłu właściciel nieruchomości obciążonej może żądać od przedsiębiorcy – stosownie do art. 305² § 2 k.c. – odpowiedniego wynagrodzenia. Choć powołany przepis nie zawiera żadnych wskazówek w jaki sposób powinna zostać ustalona wysokość tego wynagrodzenia to w orzecznictwie wskazuje się, że przy ustaleniu odpowiedniego wynagrodzenia powinno się brać pod uwagę wszystkie okoliczności danej sprawy, interes stron, społeczno-gospodarczy charakter służebności i rekompensatę należną właścicielowi nieruchomości obciążonej. Za odpowiednie wynagrodzenie może być uznane takie, które będzie stanowił ekwiwalent wszystkich korzyści, jakich właściciel nieruchomości zostanie pozbawiony w związku z jej obciążeniem (por. postanowienie SN z dnia 27 lutego 2013 r. IV CSK 440/12). Ustalając wysokość wynagrodzenia z tytułu ustanowienia służebności przesyłu na podstawie art. 305² § 2 k.c. powinno się uwzględnić przede wszystkim obniżenie użyteczności nieruchomości albo jej wartości, przy czym nie może ono przewyższać wartości nieruchomości. Czynniki, które mogą wywierać wpływ na jego wielkość są: 1) charakter nieruchomości, która ma być obciążona – położenie, rodzaj, rozmiar, kształt; 2) jej społeczno-gospodarcze przeznaczenie ujęte w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a w ich braku właściwości terenu i sposób korzystania z nieruchomości sąsiednich; 3) utrata pożytków; 4) zakres ograniczenia w prawie rozporządzania, swobodnego decydowania o przeznaczeniu i zagospodarowaniu nieruchomości, która ma być obciążona; 5) zakres i sposób ingerencji przedsiębiorcy w prawa właściciela nieruchomości, która ma być obciążona; 6) zakres i sposób pozbawienia władztwa nad nieruchomością, która ma być obciążona; 7) umiejscowienie urządzeń; 8) trwałość i nieodwracalność obciążenia w dłuższej perspektywie (tak: B. Lackoroński komentarz do art. 305² k.c. [w:] Kodeks cywilny. Komentarz pod red. dr hab. Konrad Osajda, wyd. 17, rok. 2017 i powołane tam orzecznictwo).

Wynagrodzenie za obciążenie nieruchomości służebnością przesyłu musi być zatem zindywidualizowane, stosownie do doniosłych dla jego określenia okoliczności konkretnego przypadku. Może być ono ustalane – tak jak miało to miejsce w niniejszej sprawie – jako różnica pomiędzy wartością nieruchomości bez obciążenia oraz wartością tej samej nieruchomości z obciążeniem spowodowanym ustanowieniem określonej służebności (por. postanowienie SN z dnia 8 lutego 2013 r. IV CSK 317/12).

Niewątpliwie dla ustalenia odpowiedniego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu wymagane są wiadomości specjalne (art. 278 k.p.c.) W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy ustalił wynagrodzenie - na podstawie przeprowadzonego dowodu z opinii biegłego z zakresu (...) – na kwotę 7.750 zł, uznając iż opinia biegłego została sporządzona w sposób prawidłowy. Sąd Okręgowy nie znajduje podstaw do podważenia wniosków wynikających z powyższego dowodu z opinii biegłego, które są jednoznaczne, logiczne, konsekwentne. Cała zaś opinia pisemna z sierpnia 2016 roku jest fachowa, rzetelna i jasna, w jej treści biegły wskazuje i wyjaśnia m.in. jakie czynniki wpłynęły na ustalenie przyjętego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu. Ocenę tę Sąd Okręgowy podziela w całej rozciągłości.

W apelacji kwestionowana jest wysokość ustalonego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu i w tym zakresie podniesiony został zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Zarzut ten jest całkowicie chybiony i nie znajduje żadnego uzasadnienia. Art. 233 § 1 k.p.c. stanowi, iż sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Co istotne, skuteczne podniesienie zarzutu naruszenia przez sąd swobodnej oceny dowodów może mieć miejsce wyłącznie wówczas, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych. Jak słusznie zauważył Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 19 czerwca 2008 r. (sygn. akt I ACa 180/08), jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Zatem naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów nie może polegać na przedstawieniu przez stronę alternatywnego stanu faktycznego, a tylko na podważeniu przesłanek tej oceny z wykazaniem, że jest ona rażąco wadliwa lub oczywiście błędna (por. wyrok SN z dnia 12 kwietnia 2001 r., II CKN 588/99). Zarzut obrazy przepisu art. 233 § 1 k.p.c. nie może polegać jedynie na zaprezentowaniu własnych, korzystnych dla skarżącego ustaleń stanu faktycznego, dokonanych

na podstawie własnej, korzystnej dla skarżącego oceny materiału dowodowego (postanowienie SN z dnia 10 stycznia 2002 r., II CKN 572/99).

Dodania jednocześnie wymaga, że ocena opinii biegłego dokonywana być musi przy zastosowaniu innych kryteriów niż pozostałych dowodów. Istotnym czynnikiem jest zakres wiedzy specjalistycznej biegłego i jej zakres niezbędny dla weryfikacji stanu faktycznego ustalonego w sprawie. Do kryteriów miarodajności opinii biegłego należą fachowość (poziom wiedzy biegłego), podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanego stanowiska, stopień stanowczości wyrażonych w niej ocen, logika wyводу i wyjaśnienia zagadnienia wymagającego wiadomości specjalnych (por. wyrok SA w Łodzi z dnia 28 września 2017 r., I ACa 413/17).

Kierując się powyższymi wskazaniem, Sąd Okręgowy uznał, że wywiedziona przez wnioskodawcę apelacja ma jedynie polemiczny charakter z prawidłowym stanowiskiem Sądu I instancji opartym w zakresie ustalenia wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu na dowodzie z opinii biegłego z zakresu (...). Wobec czego twierdzenia apelującego i podniesiona przezeń argumentacja nie mogła skutecznie podważyć zapadłego w sprawie rozstrzygnięcia w sposób przezeń postulowany.

Zauważyć należy, że biegły K. B. (2) w pisemnej opinii z sierpnia 2016 roku w sposób wyraźny wskazał, iż w okolicznościach niniejszej sprawy, mając na względzie przebieg przedmiotowej sieci i innych sieci, nieregularny przebieg w stosunku do granic działki uczestników nie ma znaczenia czy szerokość pasa służebności będzie wynosić jeden czy trzy metry. Stąd też nie sposób jest uznać – wbrew twierdzeniu apelującego, że biegły sporządzając opinię nie zastosował się do wytycznych sądu zawartych w postanowieniu z dnia 9 grudnia 2015 r. albowiem nie obliczył odrębnie wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu w pasie szerokości 1 metra, oraz w pasie o szerokości 3 metrów. Biegły podkreślił bowiem, że wielkości te są powierzchniami technicznymi, a nie rzeczywistego wpływu zmniejszenia wartości prawa własności wycenianej nieruchomości. Nadto w ustnej opinii złożonej na rozprawie z dnia 23 lutego 2017 roku biegły odnosząc się do tożsamego zarzutu wnioskodawcy wyjaśnił, iż przeliczenie wartości wynagrodzenia na podstawie samej powierzchni pasa gruntu można zastosować w przypadku nieruchomości, w których przebieg sieci nie zmienia sposobu użytkowania nieruchomości np. rolnych, budowlanych, jeżeli sieć przebiega wzdłuż granicy. Nieruchomość uczestników jest zaś zabudowana a usytuowanie sieci mogłoby przeszkadzać w możliwości ewentualnej rozbudowy.

Biegły wskazał przy tym w pisemnej opinii w sposób jednoznaczny, że wpływ na ustalenie wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu miały następujące czynniki: brak możliwości pełnego korzystania z nieruchomości, ograniczenie oraz eliminacja części działki z budowy obiektów kubaturowych ze względu na normy odległościowe i wysokościowe, ograniczenia w wydzielaniu nowych działek, ograniczenie w korzystaniu z powierzchni w bliskim sąsiedztwie linii, czasowe zajęcie pasa przy linii w zw. z ewentualnymi remontami, konserwacjami, awariami, obawy związane z wpływem linii na zdrowie i życie użytkowników tej nieruchomości, szkody w walorach estetycznych nieruchomości.

Zaznaczyć należy również, że biegły przy ustalaniu wysokości wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu miał na uwadze okoliczność, iż w tej samej części wschodniej działki przebiegają pod ziemią inne sieci (kanalizacja sanitarna, woda, instalacja elektroenergetyczna) oraz uwzględnił wielkość obciążenia przypadającego przedmiotowej sieci gazowej oraz pozostałym sieciom, przyjmując 50 % obciążenia instalacji gazowej oraz 50% - pozostałych instalacji. Biegły wyjaśnił jednocześnie, że instalacja gazowa jest instalacją o najgorszych obawach i odczuciach uczestników rynku, bez względu na normy odległościowe, zatem ma największy wpływ na spadek wartości nieruchomości. Nie ma bowiem gwarancji, że negatywne zdarzenia np. nieszczelność instalacji bądź wybuch gazu nie będą miały miejsca w przyszłości.

Wnioskodawca zdaje się zapominać, że wysokość wynagrodzenia za ustanowienie służebności została określona jako zmiana wartości rynkowej nieruchomości obciążonej na skutek przebiegu sieci gazowej. Biegły w piśmie z 24 listopada 2016 r. wyjaśnił odpowiadając na zarzuty wnioskodawcy do opinii z sierpnia 2016 r., iż sieć gazowa należy bezsprzecznie do sieci wpływających na zachowanie typowych uczestników rynku oceniających negatywnie

przebieg instalacji przez nieruchomości, co skutkuje obniżeniem ceny, a w rezultacie wartości nieruchomości. Stąd też argumenty apelującego mające negować tą okoliczność, a odnoszące się do dobrego obecnie stanu technicznego sieci, czy też wybudowanie na gruncie uczestników budynku na podstawie stosownych zezwoleń nie zasługiwały na uwzględnienie. Pamiętać bowiem należy, że ustanowienie służebności oznacza, że sieć ta będzie się znajdowała na nieruchomości uczestników tak długo jak to będzie potrzebne. Prawdopodobnie przez kilkadziesiąt lat, a wtedy jej stan może ulec zmianie.

Mając na względzie powyższe przyznanie wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu na kwotę 7.750 zł wynikającą z opinii biegłego sądowego K. B. (2) jest w ocenie Sądu Okręgowego w pełni uzasadnione. Stąd też dokonana przez Sąd Rejonowy ocena dowodów nie narusza w żadnej mierze art. 233 § 1 k.p.c.

Sąd Okręgowy podzielił również stanowisko Sądu I instancji co do pominięcia dowodu z opinii biegłego sądowego K. H. (2), jest to bowiem uzasadnione w świetle okoliczności wskazanych w piśmie uczestników z dnia 4 kwietnia 2014 r. (k. 209). Jak wskazali uczestnicy, biegły zajmuje wysokie kierownicze stanowisko w Oddziale Handlowym Regionu (...) S.A., pełniąc funkcję dyrektora. Natomiast wnioskodawca (...) Sp. z o.o. jest podmiotem w pełni zależnym wobec (...) S.A. (posiada 100 % udziałów wnioskodawcy), co wynika z odpisu KRS. Wbrew twierdzeniom apelującego nie były to gołosłowne okoliczności, gdyż zostały przyznane przez biegłego w piśmie z dnia 24 kwietnia 2013 roku (k – 228 – 230).

Odnosząc się do rozstrzygnięcia o kosztach postępowania wskazania wymaga, że podstawą rozstrzygnięcia o kosztach postępowania w postępowaniu nieprocesowym jest zasada ich ponoszenia przez każdego uczestnika (art. 520 § 1 k.p.c.). Sąd może jednak odstąpić od tej zasady i orzec o kosztach wedle dyrektyw określonych w art. 520 § 2 lub 3 k.p.c. Jeśli więc sąd w konkretnej sprawie uzna, że nie powinno się oprzeć rozstrzygnięcia na art. 520 § 2 albo 3 k.p.c., to musi się kierować przesłankami wskazanymi w tych przepisach i swoje rozstrzygnięcie w tym przedmiocie uzasadnić (por. postanowienie SN z dnia 15 lutego 2012 r. I CZ 1/12).

W myśl art. 520 § 2 k.p.c. jeżeli jednak uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości. To samo dotyczy zwrotu kosztów postępowania wyłożonych przez uczestników. Wedle art. 520 § 3 k.p.c. jeżeli interesy uczestników są sprzeczne, sąd może włożyć na uczestnika, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone, obowiązek zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez innego uczestnika. Przepis powyższy stosuje się odpowiednio, jeżeli uczestnik postępowania niesumiennie lub oczywiście niewłaściwie. Dla zastosowania art. 520 § 2 lub § 3 k.p.c. istotne jest stwierdzenie, czy między uczestnikami postępowania w danej sprawie zachodzi sprzeczność interesów i czy są oni w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania.

O sprzeczności interesów można mówić wówczas, gdy postanowienie kończące postępowanie w sprawie może wywrzeć wpływ dla jednych zainteresowanych na zwiększenie, a dla innych na zmniejszenie sfery ich uprawnień np. w sprawie o ustanowienie drogi koniecznej pomiędzy występującymi z takim wnioskiem a właścicielem nieruchomości, która ma zostać obciążona służebnością gruntową (por. orzeczenie SN z dnia 5 grudnia 2012r. I CZ 148/12). Podobnie jest w przypadku spraw o ustanowienie służebności przesyłu. Istotne jest, że prawo własności w wyniku ustanowienia służebności przesyłu zostaje ograniczone ustanowieniem ograniczonego prawa rzeczowego i następuje to na czas nieokreślony. O braku sprzeczności interesów stron nie świadczy natomiast sama okoliczność, iż ustanowienie służebności przesyłu następuje za wynagrodzeniem.

Sąd Okręgowy uznał, że oparcie rozstrzygnięcia o nieuiszczonych dotychczas kosztach postępowania przez Sąd I instancji na normie z art. 520 § 2 k.p.c. jest słuszne i uzasadnione przedmiotem sprawy oraz zachowaniem wnioskodawcy. Wskazane w zaskarżonym orzeczeniu okoliczności, a mianowicie zaproponowanie uczestnikom przez wnioskodawcę niskiego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu, a także okoliczność, iż obciążenie uczestników jedynie częścią kosztów związanych z przeprowadzeniem dowodu z opinii biegłych doprowadziłaby do „skonsumowania” ustalonego wynagrodzenia, przy jednoczesnym nabyciu przez wnioskodawcę ograniczonego

prawa rzeczowego na nieruchomości uczestników są trafne. Nadto należy podkreślić, że ustanowienie służebności leży wyłącznie w interesie wnioskodawcy.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oddalił apelację, o czym orzekł jak w punkcie 1. sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w punkcie 3. na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. w zw. z § 5 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800) zasądzając od wnioskodawcy na rzecz uczestników 240,- zł tytułem wynagrodzenia reprezentującego ich w postępowaniu przed Sądem II instancji adwokata.

SSO Agnieszka Tarasiuk – Tkaczuk SSO Tomasz Szaj SSO Iwona Siuta

.